

← АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

ДУМКИ І ПОГЛЯДИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ: _____

← Травень 2022

Всеукраїнське опитування проводилося Київським міжнародним інститутом соціології в рамках регулярного «Омнібусу», виконано на замовлення Проєкту APENA2, який фінансується ЄС

ЗМІСТ

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ	3
ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ	6
РОЗДІЛ I. СПРИЙНЯТТЯ ТОП-НАСЛІДКІВ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ ДЛЯ ЕКОЛОГІЇ УКРАЇНИ	7
РОЗДІЛ II. САМООЦІНКА ПОІНФОРМОВАНОСТІ ЩОДО ЗАГРОЗ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ	13
РОЗДІЛ III. ІНФОРМУВАННЯ ПРО ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ	16
3.1 Достатність інформування державою / профільним міністерством	16
3.2 Інформація у ЗМІ щодо екологічних наслідків війни	19
ДОДАТОК А. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ ВИБІРКИ В ЦІЛОМУ І ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ	22

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

Всеукраїнське опитування «Думки і погляди населення України щодо екологічних наслідків війни» у рамках регулярного «Омнібусу» на замовлення Проєкту APENA2, який фінансується ЄС, провів Київський міжнародний інститут соціології у травні 2022 року. У перебігу дослідження вивчалися думки і погляди дорослих жителів України (у віці 18 років і старше) з різних питань, пов'язаних з екологічними наслідками війни. Основні етапи дослідження включали розробку і програмування анкети (використовувалося програмне забезпечення OSA for CATI), генерування мобільних телефонних номерів, проведення інтерв'ю з респондентами, контроль якості виконаної роботи, підготовку остаточного масиву даних, зважування масиву даних, підготовку таблиць одновимірних розподілів та аналітичного звіту.

Опитування здійснювалося методом телефонних інтерв'ю з використанням комп'ютера (computer-assisted telephone interviews, CATI). За даними опитування KMIC, проведеного методом особистих (face-to-face) інтерв'ю за випадковою вибіркою у липні 2021 року 96% дорослих жителів України мали особисті мобільні телефони. Для проведення опитування на початковому етапі повністю випадковим чином генерувалися мобільні телефонні номери для всіх основних мобільних операторів України. Частка згенерованих номерів, які припадали на кожного мобільного оператора, була приблизно пропорційною до частки загалом мобільних номерів, які припадають на кожного мобільного оператора (за даними опитувань KMIC). Для усунення із згенерованої бази недійсних номерів, на згенеровані номери надсилося «невидиме» смс-повідомлення. Далі інтерв'юєри дзвонили на згенеровані номери і пропонували респондентам, які відповіли на дзвінок, узяти участь в опитуванні. Опитування проводилося лише з респондентами у віці 18 років і старше і лише з тими, хто проживає на території, яка контролювалася Україною на 23 лютого 2022 року (тобто з вибірки виключені жителі АР Крим, м. Севастополь, окремих районів Донецької і

Луганської областей, які не контролювалися до 24 лютого 2022 року, але включені жителі територій, окупованих росією після 24 лютого 2022 року). Жителі України, які виїхали закордон після 24 лютого 2022 року також не опитувалися. Інтерв'ю проводилося українською або російською мовою за вибором респондента.

Після проведення запланованої кількості результативних (повних) інтерв'ю отриманий у вибірці розподіл респондентів за макрорегіоном проживання (Захід, Центр, Південь, Схід – див. деталізацію нижче), типом населеного пункту (міський чи сільський), статтю, віком порівнювався з офіційними джерелами статистики. Респондент під час інтерв'ю повідомляв своє місце проживання до 24 лютого 2022 року, а також нинішнє (на момент інтерв'ю) місце проживання. Ми подальших процедур ми використовували місце проживання до 24 лютого 2022 року. Розподіл всього дорослого населення за макрорегіонами і типом населеного пункту визначався на основі даних Центральної виборчої комісії за результатами парламентських виборів 2019 року (за кількістю зареєстрованих виборців). Статевовікова структура визначалася за даними Державної служби статистики на 1 січня 2021 року. Для приведення структури вибірки у відповідність до структури населення України в цілому були побудовані спеціальні статистичні ваги. Крім цього, ці ваги враховують різну ймовірність потрапляння різних респондентів до вибірки (залежно від кількості різних мобільних номерів, які має той чи інший респондент).

Склад макрорегіонів такий: Західний макрорегіон – Волинська, Рівненська, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Закарпатська, Хмельницька, Чернівецька області; Центральний макрорегіон – Вінницька, Житомирська, Сумська, Чернігівська, Полтавська, Кіровоградська, Черкаська, Київська області, м. Київ, Південний макрорегіон – Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Херсонська, Одеська області, Східний макрорегіон – Донецька, Луганська і Харківська області.

Польовий етап дослідження тривав з 13 до 18 травня 2022 року. Загалом в рамках дослідження було проведено 2000 інтерв'ю.

Формально для звичайних обставин статистична похибка вибірки (з імовірністю 0.95 і з дизайн-ефектом 1.1) не перевищує:

- ← 2.4% для показників, близьких до 50%,
- ← 2.1% для показників, близьких до 25 або 75%,
- ← 1.5% для показників, близьких до 10 або 90%,
- ← 1.1% для показників, близьких до 5 або 95%,
- ← 0.5% для показників, близьких до 1 або 99%.

← **Методичні коментарі щодо репрезентативності телефонних опитувань, проведених під час війни**

Навіть до повномасштабного вторгнення росії 24 лютого 2022 року існував ряд факторів, які негативно впливали на репрезентативність опитувань (наприклад, відсутність перепису понад 20 років). Повномасштабна війна, зрозуміло, значною мірою впливає на репрезентативність і ускладнює роботу соціологів, але не унеможлиблює її. Доступ до надійних даних про стан настроїв у суспільстві лишається актуальним як для самих українців, так і для наших закордонних партнерів (які, як показали події останніх 3 місяців, часто недооцінювали і не розуміли Україну та українців).

Водночас для збереження об'єктивності потрібно розуміти, які обмеження війна накладає на проведення соціологічних опитувань. У першу чергу ми звертаємо увагу на масштабні переміщення населення. Перед початком польового етапу за даними ООН оцінювалося, що близько 6 млн українців – дорослих і дітей – виїхали з України. Немає точних даних щодо того, скільки серед них дорослих громадян, але, скоріше за все, мова йде про близько половини. Відповідно, серед близько 30 млн дорослих громадян (оцінки на момент повномасштабного вторгнення) близько 10% виїхали закордон, а методом телефонних інтерв'ю неможливо забезпечити надійне опитування цих громадян. Ще більше громадян стали внутрішньо переміщеними особами, але вони

значно меншою мірою впливають на якість телефонних опитувань, оскільки практично всі ці громадяни мають мобільні телефони і досяжні для участі в опитуванні (фактично 15% респондентів цього опитування – це ВПО).

Інша важлива проблема – досяжність для опитування населення територій, які були окуповані після 24 лютого 2022 року, через ведення інтенсивних воєнних дій або через перебої з телефонним зв'язком. Досвід проведення опитування показує, що для більшості окупованих територій є технічна можливість встановлювати контакт з жителями та проводити інтерв'ю з ними (звісно, якщо вони відчують себе в безпеці). Загалом, 4% респондентів на момент інтерв'ю проживали на окупованій території (а ще 3% проживали до 24 лютого 2022 року у населених пунктах, які були окуповані, але виїхали з них на підконтрольну владі України територію). У випадку територій з активними воєнними діями, то вони охоплюють незначний відсоток серед загалом населення України (хоча при цьому ми не можемо забувати трагічність положення, в якому опинилися ці люди). Крім цього, значна частина населення окупованих територій та територій з воєнними діями, переїхали в більш безпечні місця на підконтрольній владі України території (або закордон). Відповідно, скоріше за все, не більше 1-2% дорослого населення України є недосяжними для опитування через ці фактори.

На нашу думку, більш істотний вплив на репрезентативність можуть мати або взагалі нижча готовність брати участь в опитуваннях громадян з «проросійськими» настроями, або нещирість тих, хто все-таки взяв участь в опитуванні (враховуючи очевидні факти та панівні думки в медіа щодо російського вторгнення, частина громадян «публічно» не захочуть говорити те, що насправді думають). Якщо говорити про загалом готовність респондентів брати участь в опитуванні, то в останніх опитуваннях ми бачимо або такі ж показники, або дещо нижчі (хоча потрібно мати на увазі, що нижча готовність до участі «проросійськи» налаштованих громадян може компенсуватися вищою готовністю до участі «проукраїнськи» налаштованих громадян).

Ми провели невеликий методичний експеримент, який показує, що громадяни, які зараз

беруть участь в опитуваннях за демографічними характеристиками та змістовними настроями близькі до тих, які брали участь в опитуваннях до 24 лютого 2022 року. Попередньо ми бачимо деяке зміщення в сторону «проукраїнськи» налаштованих громадян, що позначається на до 4-6% відхиленнях для окремих питань (у сторону більш частого обирання відповідей, що відповідають «проукраїнській» інтерпретації подій). Це, на нашу думку, у нинішніх умовах є досить оптимістичним показником. Утім, цей експеримент не дає відповіді, наскільки зараз щирі у своїх відповідях респонденти.

Враховуючи наші власні спостереження і досвід проведення опитувань за багато років, ми все-таки зберігаємо оптимізм, що здебільшого респонденти щиро відповідають на запитання. Крім цього, ми припускаємо, що демографічні категорії громадян, які виїхали закордон і недосяжні для телефонного опитування, щонайменше зараз не відрізняються дуже істотно за рядом змістовних настроїв від аналогічних демографічних категорій громадян, які залишилися в Україні.

У підсумку, на нашу думку, ми маємо говорити про деяке зниження репрезентативності та зростання похибки (крім зазначеної раніше формальної похибки додається певне систематичне відхилення через розглянуті вище фактори), але при цьому отримані результати все одно зберігають високу репрезентативність та дозволяють досить надійно аналізувати суспільні настрої населення.

← Коментарі до структури звіту

У звіті далі дані з певного питання у межах пункту представляються (переважно) за наступною логікою: спочатку наводяться результати для України в цілому. Далі дані наводяться у розрізі окремих соціально-демографічних категорій.

Для даних щодо макрорегіону проживання і типу населеного пункту бралася інформація, де проживав респондент до 24 лютого 2022 року.

У випадку респондентів з різним рівнем достатку категорії означають наступне: «дуже

низький» рівень означає домогосподарства, яким не вистачає коштів навіть на їжу; «низький» – ті, яким вистачає коштів на харчові продукти, але на одяг уже не вистачає; «середній» – ті, яким вистачає коштів і на їжу, і на одяг, але яким не вистачає на придбання деяких дорогих речей (телевізор тощо); «високий» – ті, які можуть купувати деякі дорогі речі або можуть взагалі дозволити собі все.

Водночас, при інтерпретації результатів серед окремих категорій (окремі регіони, респонденти з різним рівнем доходу) потрібно враховувати, що оскільки на цю категорію припадає менше респондентів, ніж вибірка загалом, відповідно, похибка для цієї категорії є вищою. Також потрібно враховувати «перетин» між собою деяких соціально-демографічних категорій. Наприклад, серед більш бідних респондентів більше представлені старші за віком і менш освічені респонденти. Для цього у звіті підготовлений окремий Додаток А, де для кожної категорії, у розрізі яких дані подаються у звіті, наведена кількість респондентів, похибка, а також соціально-демографічний профіль цієї категорії.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

← Сприйняття топ-наслідків повномасштабного вторгнення Росії для екології України

← Практично всі респонденти вважають, що є ті чи інші критичні екологічні наслідки через повномасштабну війну;

← На думку респондентів топ-критичним наслідком для України в цілому чи їх особисто є радіаційне забруднення через обстріл атомних електростанцій (56% вважають критичним для країни в цілому, а 51% – для себе особисто). Інші топ-наслідки: мінування с/г земель та лісових насаджень (39.5% для країни в цілому і 31% для себе особисто), поширення небезпечних речовин через обстріли нафтобаз тощо (відповідно, 36.5% і 27%) та забруднення водойм (27% і 23%). Інші наслідки обиралися рідше.

← Самооцінка поінформованості щодо загроз для довкілля

← 50-67% респондентів вважають себе скоріше або цілком обізнаними про загрози для довкілля через ведення бойових дій, використання ядерної зброї, використання хімічної зброї, забруднення повітря / води / ґрунту небезпечними хімічними елементами;

← Утім, не більше 25% вважають себе саме «цілком» обізнаними. Навіть серед військовослужбовців та співробітників правоохоронних органів лише близько половини вважають себе «цілком» обізнаними, а серед інших демографічних категорій показник не більше третини.

← Інформування про екологічні наслідки війни

← 50% вважають достатнім інформування державою / профільним міністерством про екологічні наслідки війни, 43% – недостатнім;

← Якщо говорити про ЗМІ, то загалом 55% бачать / чують інформацію про екологічні наслідки війни (при цьому, серед решти лише 15% відповіли, що вони взагалі не звертають увагу на таку інформацію);

← Серед тих, хто бачить / чує інформацію, 65% вважають її достатньою, недостатньою – 26%;

← Також серед тих, хто бачить / чує, 58% говорять про новини телебачення і радіо. Далі йдуть телеграм-канали (31%) і Facebook (25%). При цьому, серед більш старших респондентів більшу роль відіграє саме телебачення і радіо, а серед більш молодих digital-канали;

РОЗДІЛ І.

СПРИЙНЯТТЯ ТОП-НАСЛІДКІВ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ ДЛЯ ЕКОЛОГІЇ УКРАЇНИ

Респондентам ставилися два окремих запитання, які саме екологічні загрози внаслідок війни є основними для країни і для них особисто. Загалом, приблизно ті самі проблеми респонденти вважають найбільш критичними і для країни, і для себе особисто.

Так, найбільше респондентів найбільш критичним екологічним наслідком вважають радіаційне забруднення через обстріл атомних електростанцій (56% вважають критичним для країни в цілому, а 51% – для себе особисто). Інші топ-наслідки: мінування с/г земель та

лісових насаджень (39.5% для країни в цілому і 31% для себе особисто), поширення небезпечних речовин через обстріли нафтобаз тощо (відповідно, 36.5% і 27%) та забруднення водою (27% і 23%). Інші наслідки обиралися рідше.

Важливо звернути увагу, що лише 0.4% респондентів вважають, що для країни жодних критичних наслідків немає чи їм байдуже. Щодо себе особисто, то лише 1.5% вважають, що для них немає жодних критичних наслідків чи їм байдуже.

← Скажіть, будь ласка, які з цих екологічних наслідків війни є найбільш критичними для країни / для Вас особисто?

(респондент міг обрати до топ-3 відповідей)

% у стовпчику	Для країни	Для Вас особисто
Радіаційне зараження у разі російських обстрілів та вибухів на атомних електростанціях	56.4	50.9
Мінування сільськогосподарських земель, лісових насаджень	39.5	31.1
Поширення небезпечних отруйних речовин через обстріли та пожежі нафтобаз, газових сховищ та об'єктів хімічної промисловості	36.5	27.2
Забруднення річок, ставків та акваторії морів через затоплення кораблів, розповсюдження нафтопродуктів та вибухових речовин	26.6	22.6
Знищення заповідних територій, руйнування екосистем, загибель тварин та птахів, лісові пожежі	17.9	13.9
Руйнування очисних споруд, дамб, мереж водопостачання	17.7	17.3
Засмічення територій (уламками зруйнованих будівель, розбитими авто, залишками побутових речей та техніки тощо)	14.0	13.9
Значне забруднення повітря	12.4	12.1

% у стовпчику	Для країни	Для Вас особисто
Інше	8.1	7.7
Немає жодних критичних	0.1	1.4
Мені байдуже	0.4	0.1

Таблиця 1.1

У **Таблиці 1.2** дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Простежується певна варіативність у поглядах різних категорій населення, але при цьому загалом ті самі проблеми визначаються як найбільш критичні для країни і для них особисто.

← Скажіть, будь ласка, які з цих екологічних наслідків війни є найбільш критичними для країни?

(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)

% у рядку	Радіаційне зараження через обстріли АЕС	Мінування земель	Поширення небезпечних речовин через обстріли нафтобаз тощо	Забруднення водоїм	Руйнування екосистем	Руйнування очисних споруд тощо	Засмічення території	Значне забруднення повітря
Регіон								
Західний	60,8	34,6	41,8	25,7	16,8	17,5	11,0	14,2
Центральний	58,5	42,7	35,1	26,3	19,1	17,9	14,1	11,1
Південний	52,5	39,2	35,9	28,5	16,6	17,7	18,2	11,4
Східний	49,2	41,4	30,3	25,5	19,6	18,0	12,2	14,2
Стать								
Чоловік	53,1	38,8	35,5	27,4	17,5	17,8	12,9	11,3
Жінка	59,1	40,0	37,3	25,9	18,2	17,7	14,9	13,4
Вік								
18-29 років	56,9	42,7	45,8	26,0	25,7	23,7	15,1	13,8
30-39 років	61,2	44,2	38,6	30,8	17,7	19,5	15,8	10,3
40-49 років	61,5	36,5	38,8	30,2	18,8	17,3	14,5	12,1
50-59 років	52,1	38,7	33,2	24,0	15,3	17,3	15,0	11,8
60-69 років	54,1	35,2	35,8	24,6	18,7	15,0	11,7	15,6
70+ років	49,6	38,3	23,8	21,5	10,2	12,3	10,9	11,4
Тип населеного пункту								
Село	52,9	36,0	35,4	26,1	14,6	15,4	12,6	14,0

% у рядку	Радіаційне зараження через обстріли АЕС	Мінування земель	Поширення небезпечних речовин через обстріли нафтобаз тощо	Забруднення водойм	Руйнування екосистем	Руйнування очисних споруд тощо	Засмічення території	Значне забруднення повітря
Тип населеного пункту								
СМТ / місто до 20 тис.	58,8	39,4	42,9	24,2	14,6	15,4	12,6	14,0
Місто 20-99 тис.	62,4	35,0	34,2	24,6	17,9	12,3	12,7	12,2
Місто 100 тис. і більше	56,9	43,4	36,1	28,1	20,0	20,5	15,4	11,7
Освіта								
Повна середня і нижча	55,2	36,9	36,5	25,8	14,0	16,1	14,2	15,5
Середня спеціальна	58,7	34,8	31,3	23,8	17,4	14,6	12,6	12,2
Вища	56,3	44,3	40,2	28,9	20,7	21,0	14,9	10,8
Основний рід занять								
Робітник	56,4	34,9	32,3	27,4	13,8	16,5	14,3	14,9
Службовець	63,5	37,3	38,4	35,4	30,0	20,7	21,8	14,6
Спеціаліст	62,6	47,3	39,8	26,8	23,2	21,0	17,3	9,0
Самозайнятий / підприємець	61,0	48,4	39,5	26,2	19,6	19,3	14,9	10,5
Армія, поліція	56,3	33,2	43,9	20,1	6,9	28,3	8,5	0,0
Домашнє господарство	54,6	33,8	47,0	25,3	12,2	22,1	16,3	12,8
На пенсії	50,9	36,3	29,6	23,5	14,0	12,9	11,3	13,8
Учень, студент	50,2	47,4	49,1	26,0	33,3	27,6	9,3	18,9
Безробітний	57,4	36,4	38,6	28,6	18,2	15,3	9,2	9,9
Дохід родини								
Дуже низький	46,8	31,0	29,7	23,9	10,8	9,8	14,2	12,5
Низький	55,5	35,5	34,4	24,6	15,9	19,7	16,2	12,9
Середній	62,2	43,4	37,4	27,2	20,4	18,2	11,9	12,7
Високий	54,8	44,8	43,9	32,0	20,9	18,0	14,1	10,9

Таблиця 1.2а

← Скажіть, будь ласка, які з цих екологічних наслідків війни є найбільш критичними для Вас особисто?

(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)

% у рядку	Радіаційне зараження через обстріли АЕС	Мінування земель	Поширення небезпечних речовин через обстріли нафтобаз тощо	Забруднення водою	Руйнування екосистем	Руйнування очисних споруд тощо	Засмічення території	Значне забруднення повітря
Регіон								
Західний	52,7	25,6	29,9	22,0	13,7	13,7	6,7	13,2
Центральний	54,0	32,9	26,5	21,6	16,6	17,0	9,7	13,1
Південний	48,2	31,5	26,0	27,1	12,4	20,2	13,8	10,6
Східний	44,5	37,0	26,1	18,5	10,1	19,9	10,6	10,4
Стать								
Чоловік	48,0	30,0	26,6	21,7	12,5	17,0	9,5	9,9
Жінка	53,4	32,0	27,8	23,4	15,1	17,5	10,5	14,0
Вік								
18-29 років	44,9	32,6	33,3	21,9	21,4	20,0	11,2	16,0
30-39 років	53,8	39,9	30,8	25,5	10,6	21,8	11,4	12,6
40-49 років	56,9	31,7	27,6	28,2	15,1	17,7	10,0	10,7
50-59 років	52,5	28,9	25,5	19,1	15,5	15,5	10,0	11,3
60-69 років	53,4	25,5	26,0	17,9	11,1	13,2	9,1	12,6
70+ років	41,1	24,3	17,7	21,7	9,6	13,7	7,8	9,3
Тип населеного пункту								
Село	47,0	30,3	25,9	19,8	11,8	13,9	8,0	12,0
СМТ / місто до 20 тис.	57,3	32,1	29,9	21,1	13,8	11,7	8,5	12,0
Місто 20-99 тис.	54,2	27,1	24,6	24,6	13,4	15,6	10,1	14,1
Місто 100 тис. і більше	51,4	32,5	28,1	24,8	15,7	22,0	12,1	11,8
Освіта								
Повна середня і нижча	44,7	28,7	26,5	20,8	13,8	16,1	9,2	12,6
Середня спеціальна	53,6	27,4	24,3	19,5	12,0	16,4	9,1	11,7
Вища	53,5	35,2	29,7	26,0	15,1	18,9	11,0	12,4
Основний рід занять								
Робітник	49,8	26,6	29,8	24,0	13,5	18,0	8,2	13,1
Службовець	58,2	33,1	26,7	24,9	12,5	23,7	7,7	15,9
Спеціаліст	58,7	34,1	32,8	26,2	18,9	19,6	11,0	12,8
Самозайнятий / підприємець	54,0	47,9	30,9	22,5	15,1	18,4	9,0	12,1

% у рядку	Радіаційне зараження через обстріли АЕС	Мінування земель	Поширення небезпечних речовин через обстріли нафтогаз тощо	Забруднення водою	Руйнування екосистем	Руйнування очисних споруд тощо	Засмічення території	Значне забруднення повітря
Основний рід занять								
Армія, поліція	42,1	24,5	16,9	21,2	17,4	9,7	14,5	5,4
Домашнє господарство	47,7	28,8	31,3	26,7	12,5	19,3	15,1	12,8
На пенсії	47,4	26,7	22,1	20,0	9,1	13,4	19,8	10,5
Учень, студент	40,7	31,5	22,0	21,0	25,4	22,9	12,3	21,0
Безробітний	49,6	30,8	26,1	18,6	15,4	15,9	7,5	9,9
Дохід родини								
Дуже низький	43,5	24,5	24,5	15,3	14,4	14,3	10,4	9,9
Низький	48,1	29,5	26,0	22,6	11,3	17,5	12,1	11,8
Середній	55,9	31,6	28,9	25,0	15,1	18,9	7,6	12,1
Високий	53,7	37,8	29,7	23,0	17,6	16,3	10,0	14,6

Таблиця 1.26

РОЗДІЛ II. САМООЦІНКА ПОІНФОРМОВАНOSTІ ЩОДО ЗАГРОЗ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ

Більшість респондентів – 59-67% – вважають себе скоріше або цілком обізнаними про загрози для довкілля внаслідок ведення бойових дій, використання ядерної зброї, використання хімічної зброї, забруднення повітря / води / ґрунту небезпечними хімічними елементами. При цьому, з них переважають саме оцінки «скоріше» і **загалом не більше 25%**

щодо кожної із загроз вважають себе саме «цілком» обізнаними. Також потрібно врахувати, що, скоріше за все, респонденти переоцінюють свої знання щодо цих загроз, тобто при значній серйозності питання більшість українців можуть некоректно оцінювати, що вони знають (і, відповідно, у критичних обставинах можуть неправильно поводитися).

← Ви вважаєте себе обізнаним чи необізнаним про загрози для довкілля від ... ?

Діаграма 2.1

У **Таблиці 2.1** дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Загалом подібні оцінки простежуються серед усіх категорій, хоча є тенденція, що краще оцінюють свої знання (чи більшою мірою переоцінюють) більш молоді, більш освічені та більш заможні респонденти (та пов'язані за

віком / освітою категорії за основним родом занять, як-от спеціалісти чи студентська молодь). Менш помітні відмінності між чоловіками та жінками, хоча трохи вищі оцінки серед чоловіків. Також є тенденція до зниження із Заходу на Схід поінформованості (крім ведення бойових дій). На тлі інших категорій

виділяються військовослужбовці та співробітники правоохоронних органів, серед яких 77-92% вважають себе обізнаними.

Утім, навіть серед найбільш обізнаних респон-

дентів-військовослужбовців та співробітників правоохоронних органів лише близько половина вважають себе «цілком» поінформованими. Серед же інших категорій не більше третини вважають себе «цілком» поінформованими.

← Ви вважаєте себе обізнаним чи необізнаним про загрози для довкілля від ... ?

(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)

% у рядку	Ведення бойових дій		Ядерна зброя		Хімічна зброя		Забруднення хімічними елементами	
	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»
Регіон								
Західний	68,9	22,9	67,2	28,0	63,8	23,4	63,1	21,7
Центральний	65,5	21,5	66,1	24,7	61,4	19,9	61,2	22,4
Південний	65,7	21,9	59,2	25,7	55,7	19,1	56,4	19,6
Східний	68,4	21,6	55,0	20,5	55,7	14,9	50,1	12,7
Стать								
Чоловік	70,5	25,6	66,3	29,7	61,2	23,5	59,0	21,3
Жінка	63,8	19,0	60,7	21,7	58,8	17,1	59,1	19,3
Вік								
18-29 років	76,2	21,8	72,9	32,2	73,9	24,7	66,5	22,6
30-39 років	64,1	21,1	62,9	22,2	54,7	16,8	54,7	18,9
40-49 років	67,5	24,5	61,9	27,2	59,7	21,6	61,5	19,1
50-59 років	69,4	24,5	66,4	25,2	62,9	21,2	61,6	21,0
60-69 років	67,9	21,5	61,9	25,1	60,3	23,1	57,5	22,1
70+ років	54,7	17,8	51,8	19,5	47,2	12,1	52,1	17,9
Тип населеного пункту								
Село	63,8	19,7	57,1	21,8	57,5	18,1	55,8	20,0
СМТ / місто до 20 тис.	66,6	22,4	62,5	25,6	55,4	21,5	62,3	23,9
Місто 20-99 тис.	69,5	29,9	66,5	30,9	61,3	22,4	60,8	19,8
Місто 100 тис. і більше	68,6	23,2	67,5	26,5	62,7	20,4	60,2	19,4
Освіта								
Повна середня і нижча	60,2	22,0	57,6	24,6	54,4	19,1	54,7	21,6
Середня спеціальна	62,7	22,8	57,1	20,8	56,6	19,3	53,0	20,0
Вища	73,9	21,8	70,9	28,8	65,9	21,2	66,1	19,6

% у рядку	Ведення бойових дій		Ядерна зброя		Хімічна зброя		Забруднення хімічними елементами	
	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»	«Скоріше» + «цілком»	У т.ч. «цілком»
Основний рід занять								
Робітник	66,6	29,5	63,5	27,1	58,7	24,4	57,4	21,8
Службовець	64,4	20,1	59,0	21,2	57,4	20,2	57,3	18,7
Спеціаліст	74,7	20,8	69,3	26,7	64,9	19,6	67,0	18,7
Самозайнятий / підприємець	75,1	22,0	74,0	31,2	67,7	25,4	60,4	23,6
Армія, поліція	88,2	55,6	91,6	55,7	79,3	51,7	77,1	48,7
Домашнє господарство	58,7	14,8	56,9	18,2	56,9	13,7	59,5	20,6
На пенсії	60,9	19,8	58,2	22,8	54,2	17,3	54,5	19,8
Учень, студент	79,1	35,5	66,6	34,6	79,2	24,5	66,1	15,1
Безробітний	63,4	15,3	58,9	20,6	57,1	13,6	56,2	14,1
Дохід родини								
Дуже низький	56,8	18,1	46,5	20,3	44,4	17,0	45,8	18,6
Низький	63,6	19,3	59,0	23,9	56,4	18,0	54,9	20,8
Середній	69,1	22,4	69,8	25,2	64,5	20,5	64,0	18,7
Високий	74,5	30,4	68,9	31,2	67,7	26,3	67,5	23,4

Таблиця 2.1

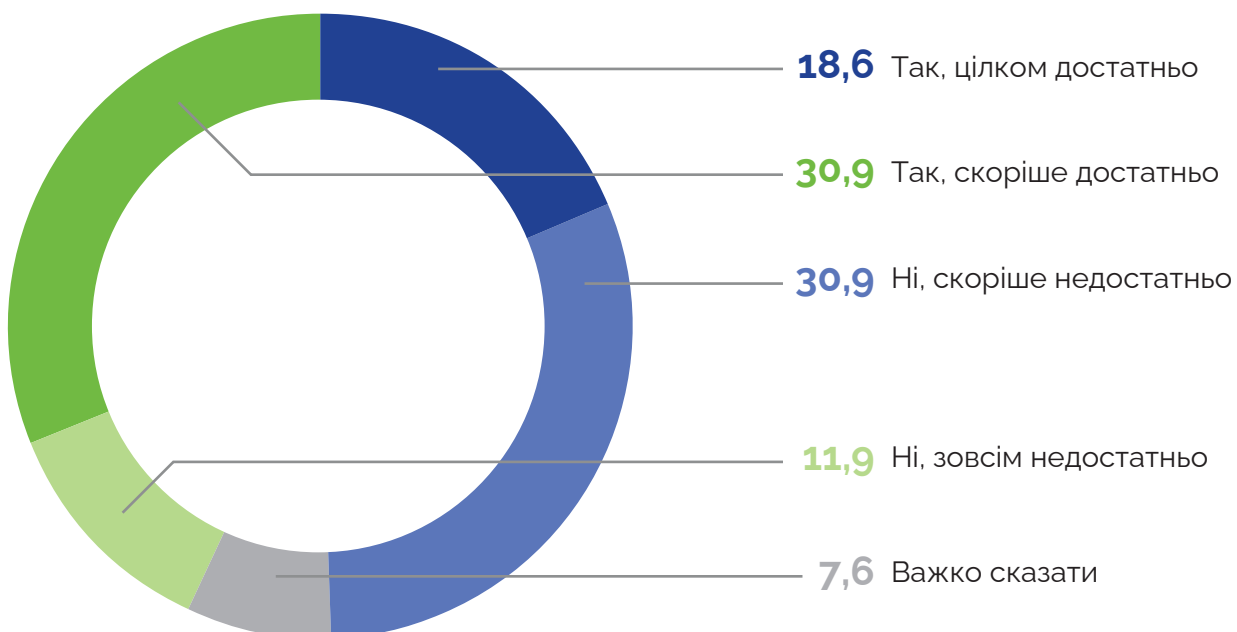
РОЗДІЛ III. ІНФОРМУВАННЯ ПРО ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ

3.1 Достатність інформування державою / профільним міністерством

Думки респондентів розділилися практично порівну щодо того, чи достатньо держава інформує про екологічні наслідки війни. Половина респондентів (50%) вважає, що інформування є скоріше або цілком достатнім,

хоча серед них вважають саме «цілком» достатнім – 19%. Натомість 43% вважають, що інформування є скоріше або зовсім недостатнім, хоча з них також категорично стверджують про «зовсім» недостатність – 12%.

← Як Ви вважаєте достатньо чи недостатньо держава/Міністерство захисту довкілля приділяє уваги для інформування населення про екологічні наслідки війни?

Діаграма 3.1.1

У **Таблиці 3.1.1** дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Оцінки досить близькі серед різних категорій. Найбільше вирізняються найбільш молоді респонденти (до 30 років) та студентська молодь, серед яких помітно більше тих, хто

вважають достатнім інформування. Також можна звернути увагу на жителів Сходу та менш заможних респондентів, серед яких менше респондентів вважають достатнім інформування державою / профільним міністерством.

← Як Ви вважаєте достатньо чи недостатньо держава/Міністерство захисту довкілля приділяє уваги для інформування населення про екологічні наслідки війни?

(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)

% у рядку	Достатньо	Недостатньо	Важко сказати
Регіон			
Західний	54,3	36,1	9,6
Центральний	51,9	42,4	5,7
Південний	46,9	54,9	7,2
Східний	39,0	51,6	9,4
Стать			
Чоловік	49,7	41,5	8,9
Жінка	49,5	43,9	6,6
Вік			
18-29 років	66,1	29,4	4,5
30-39 років	45,9	47,1	7,0
40-49 років	49,6	42,4	8,0
50-59 років	46,3	45,0	8,7
60-69 років	44,3	43,7	12,0
70+ років	45,4	49,0	5,7
Тип населеного пункту			
Село	53,6	38,1	8,3
СМТ / місто до 20 тис.	48,1	46,8	5,1
Місто 20-99 тис.	47,4	43,6	9,1
Місто 100 тис. і більше	47,4	45,2	7,5
Освіта			
Повна середня і нижча	53,5	39,5	6,9
Середня спеціальна	46,0	44,3	9,7
Вища	50,0	44,1	5,8

% у рядку	Достатньо	Недостатньо	Важко сказати
Основний рід занять			
Робітник	56,3	35,3	8,3
Службовець	52,3	40,1	7,6
Спеціаліст	49,6	44,3	6,0
Самозайнятий / підприємець	49,7	46,3	3,9
Армія, поліція	39,2	31,6	29,1
Домашнє господарство	50,5	39,3	10,2
На пенсії	44,2	48,5	7,3
Учень, студент	63,1	28,7	2,2
Безробітний	46,3	46,5	7,3
Дохід родини			
Дуже низький	32,3	57,0	10,6
Низький	46,9	45,1	8,0
Середній	56,2	37,2	6,6
Високий	53,5	42,6	3,9

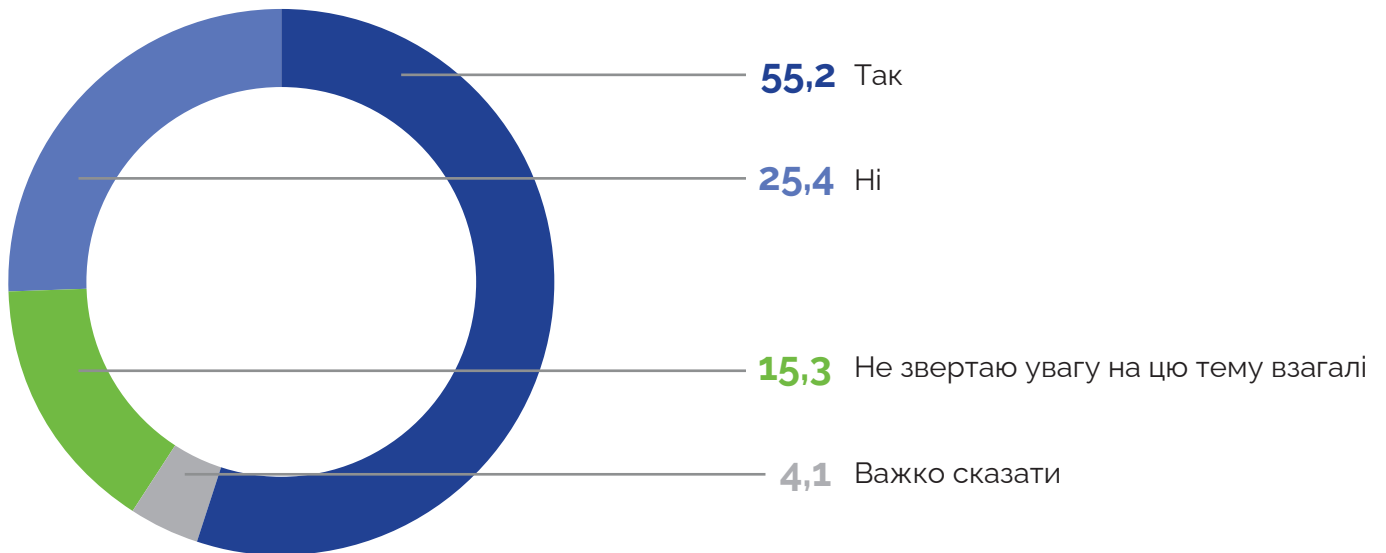
Таблиця 3.1.1

3.2 Інформація у ЗМІ щодо екологічних наслідків війни

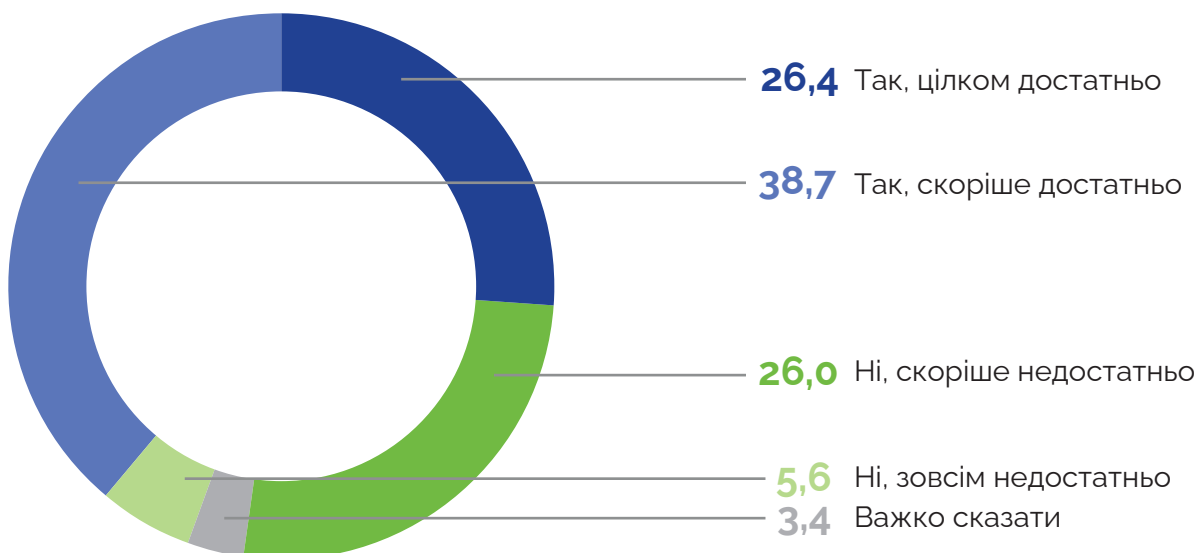
Лише 15% респондентів стверджують, що вони взагалі не звертають увагу у ЗМІ на питання, пов'язані з екологічними наслідками війни. **Водночас 55% бачать / чуять інформацію у ЗМІ про екологічні наслідки.**

Серед тих, хто бачить / чує у ЗМІ таку інформацію, **65% вважають її скоріше або цілком достатньою** (з них вважають саме «цілком» достатньою – 26%).

← Чи бачите/чуєте Ви в ЗМІ країни інформацію про екологічні наслідки війни?

← Ви вважаєте таку інформацію достатньою чи недостатньою?

Діаграма 3.2.1

Основне джерело інформації у ЗМІ (серед тих, хто бачив / чув) – це новини телебачення / радіо. З цього джерела отримали інформацію про екологічні наслідки війни 58%

респондентів. Далі йдуть телеграм-канали (31%) і Facebook (25%). Інші конкретні джерела менш поширені.

← Де Ви її бачите/чуєте частіше? Оберіть 3 ключових відповіді.

Діаграма 3.2.2

У **Таблиці 3.2.1** дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Щодо % бачили / чули та достатності інформації, то при певній варіативності загальні тенденції серед різних категорій досить подібні. Водночас доцільно звернути увагу на

джерела інформації у розрізі вікових категорій: більш старші респонденти частіше говорять про телебачення і радіо, у той час як серед більш молодих більше поширене використання digital-каналів.

← Інформування у ЗМІ щодо екологічних наслідків війни: зведена інформація для окремих категорій населення

(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)

% у рядку	% бачили / чули	Серед тих, хто бачив / чув			
		% вважають достатньою	Джерело: радіо / ТВ новини	Джерело: телеграм-канали	Джерело: Facebook
Регіон					
Західний	56,0	64,6	66,2	24,8	28,5
Центральний	60,6	65,5	58,2	28,7	25,8
Південний	52,3	66,0	53,6	41,2	19,8
Східний	44,8	62,3	47,9	34,7	37,4
Стать					
Чоловік	52,1	68,4	56,5	28,8	25,1
Жінка	57,7	62,5	59,5	33,0	25,5
Вік					
18-29 років	47,5	75,0	33,9	55,4	32,9
30-39 років	54,3	61,8	44,2	43,2	34,3
40-49 років	52,9	62,2	55,9	41,9	30,9
50-59 років	64,6	63,0	65,1	22,2	27,2
60-69 років	56,0	61,5	71,0	15,6	14,5
70+ років	56,2	69,9	81,3	6,9	7,4
Тип населеного пункту					
Село	53,9	70,8	70,8	19,2	28,1
СМТ / місто до 20 тис.	57,2	67,4	53,1	38,0	29,4
Місто 20-99 тис.	59,1	57,9	54,3	28,7	23,2
Місто 100 тис. і більше	54,6	61,8	51,0	39,2	22,4
Освіта					
Повна середня і нижча	52,9	70,0	66,6	23,9	24,7
Середня спеціальна	51,2	61,2	60,4	20,7	20,2
Вища	59,3	64,3	57,4	41,1	28,7
Основний рід занять					
Робітник	50,0	74,7	62,7	30,1	29,3
Службовець	60,6	64,8	61,1	38,9	23,1
Спеціаліст	61,8	65,6	47,9	46,4	31,9
Самозайнятий / підприємець	47,0	61,3	37,3	47,8	30,9

% у рядку	% бачили / чули	Серед тих, хто бачив / чув			
		% вважають достатньою	Джерело: радіо / ТВ новини	Джерело: телеграм-канали	Джерело: Facebook
Основний рід занять					
Армія, поліція	34,0	74,7	26,1	44,7	24,1
Домашнє господарство	59,5	54,3	51,5	27,6	34,6
На пенсії	57,7	65,0	75,1	11,0	12,1
Учень, студент	55,5	74,9	27,7	77,8	33,5
Безробітний	50,0	56,9	59,2	29,5	32,4
Дохід родини					
Дуже низький	43,6	44,7	62,0	19,6	21,9
Низький	57,4	63,9	61,7	26,3	23,7
Середній	57,3	70,1	57,2	36,4	24,5
Високий	53,8	66,7	50,7	38,5	32,4

Таблиця 3.2.1

ДОДАТОК А. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ ВИБІРКИ В ЦІЛОМУ І ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ

← Соціально-демографічний профіль респондентів вибірки в цілому

100% у стовпчику	Україна в цілому
Кількість респондентів	2 000
Максимальна похибка	2,4
Регіон	
Західний	27,2
Центральний	34,8
Південний	24,7
Східний	13,4
Стать	
Чоловік	45,3
Жінка	54,7
Вік	
18-29 років	16,1
30-39 років	20,3
40-49 років	18,0
50-59 років	16,6
60-69 років	15,3
70+ років	13,7
Тип населеного пункту	
Село	33,8
СМТ / місто до 20 тис.	12,3
Місто 20-99 тис.	11,1
Місто 100 тис. і більше	42,8

100% у стовпчику	Україна в цілому
Освіта	
Повна середня і нижча	26,7
Середня спеціальна	27,7
Вища	44,8
Важко сказати / Відмова	0,8
Основний рід занять	
Робітник	14,8
Службовець	6,7
Спеціаліст	16,9
Самозайнятий / підприємець	10,1
Армія, поліція	2,0
Домашнє господарство	9,0
На пенсії	27,6
Учень, студент	3,5
Безробітний	8,3
Важко сказати / Відмова	0,9
Дохід родини	
Дуже низький	9,0
Низький	36,8
Середній	34,6
Високий	17,3
Важко сказати / Відмова	2,2

Таблица А1

← Соціально-демографічний профіль респондентів окремих регіонів

100% у стовпчику	Західний	Центральний	Південний	Східний
Кількість респондентів	406	789	527	278
Максимальна похибка	5,4	3,8	4,7	6,5
Регіон				
Західний	-	-	-	-
Центральний	-	-	-	-
Південний	-	-	-	-
Східний	-	-	-	-
Стать				
Чоловік	46,2	44,9	45,0	45,1
Жінка	53,8	55,1	55,0	54,9
Вік				
18-29 років	18,4	15,5	15,3	14,5
30-39 років	20,5	20,1	20,4	19,8
40-49 років	17,9	18,1	18,0	18,0
50-59 років	16,6	16,6	16,7	16,5
60-69 років	14,5	15,4	15,7	16,2
70+ років	12,2	14,2	13,9	15,0
Тип населеного пункту				
Село	51,0	31,9	25,8	18,7
СМТ / місто до 20 тис.	10,3	13,0	13,3	13,0
Місто 20-99 тис.	11,0	11,5	6,9	17,9
Місто 100 тис. і більше	27,7	43,7	54,1	50,4
Освіта				
Повна середня і нижча	31,8	25,5	26,7	19,1
Середня спеціальна	27,4	26,3	28,3	31,4
Вища	40,2	47,0	44,1	49,5
Важко сказати / Відмова	0,7	1,2	0,9	0,0
Основний рід занять				
Робітник	14,9	15,8	15,8	10,0
Службовець	6,8	6,6	7,2	5,8
Спеціаліст	17,2	18,7	15,0	15,5
Самозайнятий / підприємець	12,1	8,8	10,1	9,8
Армія, поліція	3,2	1,3	2,4	0,7

100% у стовпчику	Західний	Центральний	Південний	Східний
Домашнє господарство	12,3	6,8	9,6	7,0
На пенсії	23,8	29,8	26,3	32,3
Учень, студент	2,8	3,5	4,1	4,0
Безробітний	5,8	6,9	9,6	14,8
Важко сказати / Відмова	1,0	1,8	0,0	0,0
Дохід родини				
Дуже низький	2,2	8,0	13,6	16,6
Низький	36,1	35,1	37,6	41,6
Середній	38,9	35,8	32,3	27,3
Високий	20,8	18,3	14,8	12,4
Важко сказати / Відмова	2,1	2,7	1,7	2,3

Таблиця А2

← Соціально-демографічний профіль респондентів за статтю, віком і типом населеного пункту

100% у стовпчику	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60-69 років	70+ років	Село	СМТ / місто до 20 тис.	Місто 20-99 тис.	Місто 100 тис. і більше
Кількість респондентів	954	1046	260	391	359	367	383	240	430	298	261	1011
Максимальна похибка	3,5	3,3	6,7	5,5	5,7	5,6	5,5	7,0	5,2	6,2	6,7	3,4
Регіон												
Західний	27,7	26,7	31,0	27,4	26,9	27,1	25,7	24,3	41,0	22,6	27,0	17,6
Центральний	34,4	35,0	33,6	34,6	35,0	34,8	34,9	36,0	32,8	36,7	36,0	35,5
Південний	24,5	24,8	23,4	24,9	24,7	29,8	29,3	29,0	18,8	26,6	15,3	31,2
Східний	13,4	13,4	12,0	13,1	13,4	13,3	14,2	14,7	7,4	14,1	21,7	15,8
Стать												
Чоловік	-	-	51,4	50,6	48,6	45,7	40,5	31,0	46,6	38,4	49,4	45,3
Жінка	-	-	48,6	49,4	51,4	54,3	59,5	69,0	53,4	61,6	50,6	54,7
Вік												
18-29 років	18,3	14,3	-	-	-	-	-	-	17,8	11,9	10,7	17,4
30-39 років	22,6	18,3	-	-	-	-	-	-	18,4	23,4	20,1	20,9
40-49 років	19,3	16,9	-	-	-	-	-	-	17,0	16,0	19,6	19,0
50-59 років	16,7	16,5	-	-	-	-	-	-	17,0	19,2	17,6	15,2

100% у стовпчику	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60-69 років	70+ років	Село	СМТ / місто до 20 тис.	Місто 20-99 тис.	Місто 100 тис. і більше
Вік												
60-69 років	13,7	16,7	-	-	-	-	-	-	14,7	17,1	18,7	14,5
70+ років	9,4	17,3	-	-	-	-	-	-	15,2	12,4	13,2	13,0
Тип населеного пункту												
Село	34,8	33,0	37,3	30,6	31,9	34,7	32,4	37,5	-	-	-	-
СМТ / місто до 20 тис.	10,4	13,9	9,1	14,2	11,0	14,3	13,7	11,1	-	-	-	-
Місто 20-99 тис.	12,1	10,3	7,3	11,0	12,1	11,8	13,5	10,4	-	-	-	-
Місто 100 тис. і більше	42,8	42,8	46,3	44,1	45,1	39,3	40,4	40,7	-	-	-	-
Освіта												
Повна середня і нижча	30,3	23,6	27,6	19,9	31,7	22,5	31,0	28,9	41,1	23,0	26,7	16,3
Середня спеціальна	26,0	29,2	23,0	24,8	19,2	36,0	32,3	33,8	31,6	31,2	27,0	23,9
Вища	42,5	46,7	49,4	55,0	48,3	40,6	34,2	36,3	26,0	44,4	45,2	59,6
Важко сказати / Відмова	1,2	0,5	0,0	0,3	0,7	0,9	2,4	0,9	1,3	1,4	1,1	0,2
Основний рід занять												
Робітник	22,5	8,6	15,0	19,5	20,6	21,6	6,2	1,1	19,1	13,7	14,4	11,7
Службовець	5,8	7,5	3,4	8,8	10,8	9,4	4,6	1,2	5,0	8,5	8,8	7,0
Спеціаліст	14,9	18,6	14,9	25,9	27,1	17,2	8,6	1,7	8,3	20,0	17,3	22,8
Самозайнятий / підприємець	12,5	8,2	16,0	13,8	15,5	9,5	2,3	0,4	8,5	7,9	9,3	12,3
Армія, поліція	4,1	0,3	5,5	3,7	0,8	1,6	0,0	0,0	2,7	1,8	0,6	1,9
Домашнє господарство	1,8	15,0	12,2	12,5	12,0	12,3	1,0	1,2	13,8	8,3	5,0	6,5
На пенсії	22,4	32,0	0,0	1,8	5,2	15,2	71,5	93,7	28,3	27,0	34,3	25,5
Учень, студент	4,6	2,6	21,5	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	2,2	3,6	4,4	4,3
Безробітний	10,3	6,7	10,7	13,5	7,5	11,9	3,3	0,5	10,4	8,0	5,6	7,5
Важко сказати / Відмова	1,1	0,7	0,8	0,5	0,5	1,0	2,5	0,3	1,8	1,0	0,3	0,3
Дохід родини												
Дуже низький	7,6	10,1	5,5	7,2	6,9	9,3	15,0	11,3	11,3	6,3	9,4	7,8
Низький	32,5	40,5	19,6	36,4	32,5	39,9	42,1	53,9	38,9	37,0	31,7	33,9
Середній	33,2	35,8	45,7	38,1	35,3	32,1	26,3	28,3	34,1	36,7	31,0	35,4
Високий	23,6	12,1	27,4	16,6	23,7	16,9	11,9	4,6	13,3	16,5	15,6	21,1
Важко сказати / Відмова	3,1	1,5	1,8	1,7	1,6	1,9	4,8	1,9	2,4	3,5	2,3	1,8

Таблиця А3

← Соціально-демографічний профіль респондентів за освітою та етнічною належністю

100% у стовпчику	Повна середня	Середня спеціальна	Вища
Кількість респондентів	467	551	967
Максимальна похибка	5,0	4,6	3,5
Регіон			
Західний	32,4	26,8	24,4
Центральний	33,3	32,9	36,5
Південний	24,7	25,1	24,3
Східний	9,6	15,2	14,8
Стать			
Чоловік	51,5	42,5	43,0
Жінка	48,5	57,5	57,0
Вік			
18-29 років	16,7	13,3	17,8
30-39 років	15,1	18,1	24,9
40-49 років	21,4	12,5	19,5
50-59 років	14,0	21,5	15,1
60-69 років	17,9	17,9	11,7
70+ років	14,8	16,7	11,1
Тип населеного пункту			
Село	52,1	38,6	19,6
СМТ / місто до 20 тис.	10,6	13,8	12,2
Місто 20-99 тис.	11,1	10,8	11,2
Місто 100 тис. і більше	26,1	36,9	57,0
Освіта			
Повна середня і нижча	100,0	0,0	0,0
Середня спеціальна	0,0	100,0	0,0
Вища	0,0	0,0	100,0
Важко сказати / Відмова	0,0	0,0	0,0
Основний рід занять			
Робітник	24,2	18,1	7,2
Службовець	3,3	10,4	6,6
Спеціаліст	2,7	4,1	33,7
Самозайнятий / підприємець	7,7	9,9	12,0

100% у стовпчику	Повна середня	Середня спеціальна	Вища
Армія, поліція	1,0	3,5	1,7
Домашнє господарство	9,6	12,8	6,5
Безробітний	31,7	34,7	20,8
Учень, студент	5,8	0,1	4,3
Безробітний	13,2	6,2	6,9
Важко сказати / Відмова	0,8	0,2	0,3
Дохід родини			
Дуже низький	14,2	11,2	4,5
Низький	42,1	42,3	31,0
Середній	30,0	35,1	37,8
Високий	11,9	10,1	25,3
Важко сказати / Відмова	1,8	1,3	1,4

Таблиця А4

← Соціально-демографічний профіль респондентів за основним родом занять

100% у стовпчику	Робітник	Службовець	Спеціаліст	Самозайнятий / підприємець	Армія, поліція	Домашнє господарство	На пенсії	Учень, студент	Безробітний
Кількість респондентів	290	139	374	207	39	139	578	58	161
Максимальна похибка	6,3	9,3	5,6	7,5	17,3	9,1	4,5	14,2	8,5
Регіон									
Західний	27,3	27,5	27,5	32,3	43,3	37,0	23,4	21,8	19,0
Центральний	37,2	34,3	38,4	30,1	22,9	26,2	37,5	34,5	28,9
Південний	26,3	26,5	21,8	24,6	29,1	26,4	23,4	28,5	28,2
Східний	9,1	11,7	12,3	13,0	4,7	10,4	15,7	15,2	23,8
Стать									
Чоловік	69,1	38,8	39,8	55,9	91,6	9,1	36,7	59,5	55,9
Жінка	30,9	61,2	60,2	44,1	8,4	90,9	63,3	40,5	44,1
Вік									
18-29 років	16,4	8,2	14,2	25,4	43,3	21,7	0,0	98,4	20,6
30-39 років	26,8	26,6	31,0	27,5	36,8	28,1	1,3	0,0	32,8

100% у стовпчику	Робітник	Службовець	Спеціаліст	Самозайнятий / підприємець	Армія, поліція	Домашнє господарство	На пенсії	Учень, студент	Безробітний
Вік									
40-49 років	25,1	29,1	28,9	27,5	6,7	24,0	3,4	0,0	16,1
50-59 років	24,3	23,2	16,8	15,5	13,1	22,7	9,2	1,6	23,6
60-69 років	6,4	10,5	7,8	3,5	0,1	1,7	39,7	0,0	6,1
70+ років	1,0	2,4	1,4	0,5	0,0	1,8	46,4	0,0	0,8
Тип населеного пункту									
Село	43,7	25,2	10,6	28,3	25,2	51,6	34,6	21,0	42,3
СМТ / місто до 20 тис.	11,5	15,6	14,5	9,6	11,2	11,3	12,0	12,5	11,8
Місто 20-99 тис.	10,8	14,5	11,3	10,1	3,2	6,1	13,7	13,7	7,5
Місто 100 тис. і більше	34,0	44,6	57,6	52,0	40,3	30,9	39,6	52,8	38,5
Освіта									
Повна середня і нижча	43,6	13,2	4,2	20,2	12,7	28,4	30,6	43,6	42,3
Середня спеціальна	34,0	43,0	6,7	27,0	48,3	39,3	34,8	1,0	20,5
Вища	21,9	43,8	89,1	52,8	36,4	32,3	33,7	55,3	37,2
Важко сказати / Відмова	0,5	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,8	0,0	0,0
Основний рід занять									
Робітник	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Службовець	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спеціаліст	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Самозайнятий / підприємець	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Армія, поліція	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Домашнє господарство	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На пенсії	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Учень, студент	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Безробітний	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Важко сказати / Відмова	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дохід родини									
Дуже низький	6,0	1,9	3,0	2,5	0,0	11,7	14,2	4,9	23,1
Низький	39,0	40,6	25,3	21,4	10,1	38,4	50,7	15,2	44,1
Середній	37,8	39,5	42,7	36,7	37,0	38,8	26,5	44,4	24,6
Високий	16,3	16,4	27,7	38,9	40,3	9,0	6,2	32,9	7,1
Важко сказати / Відмова	0,8	1,6	1,3	0,4	2,6	2,1	2,5	2,6	1,2

Таблица А5

← Соціально-демографічний профіль респондентів за рівнем доходу родини

100% у стовпчику	Дуже низький	Низький	Середній	Високий
Кількість респондентів	173	735	663	385
Максимальна похибка	8,2	4,0	4,2	5,5
Регіон				
Західний	6,6	26,6	30,5	32,6
Центральний	31,1	33,2	35,9	36,8
Південний	37,4	25,2	23,0	21,0
Східний	24,9	15,1	10,6	9,6
Стать				
Чоловік	38,2	39,9	43,4	61,9
Жінка	61,8	60,1	56,6	38,1
Вік				
18-29 років	9,8	8,6	21,2	25,5
30-39 років	16,2	20,0	22,3	19,5
40-49 років	13,8	15,9	18,3	24,6
50-59 років	17,2	18,0	15,4	16,2
60-69 років	25,6	17,5	11,6	10,6
70+ років	17,3	20,0	11,2	3,7
Тип населеного пункту				
Село	42,7	35,7	33,3	26,0
СМТ / місто до 20 тис.	8,6	12,4	13,1	11,7
Місто 20-99 тис.	11,6	12,5	9,9	10,0
Місто 100 тис. і більше	37,1	39,4	43,8	52,3
Освіта				
Повна середня і нижча	42,1	30,5	23,1	18,4
Середня спеціальна	34,7	31,8	28,1	16,2
Вища	22,6	37,7	48,8	65,5
Важко сказати / Відмова	0,5	0,0	0,0	0,0
Основний рід занять				
Робітник	10,0	15,6	16,1	13,9
Службовець	1,4	7,4	7,7	6,4
Спеціаліст	5,7	11,7	20,9	27,1
Самозайнятий / підприємець	2,9	5,9	10,8	22,8

100% у стовпчику	Дуже низький	Низький	Середній	Високий
Армія, поліція	0,0	0,6	2,8	4,7
Домашнє господарство	11,8	9,4	10,1	4,7
Безробітний	43,7	38,0	21,1	9,8
Учень, студент	1,9	1,5	4,5	6,7
Безробітний	21,5	10,0	5,9	3,4
Важко сказати / Відмова	1,2	0,0	0,2	0,4
Дохід родини				
Дуже низький	-	-	-	-
Низький	-	-	-	-
Середній	-	-	-	-
Високий	-	-	-	-
Важко сказати / Відмова	-	-	-	-

Таблиця А6

Будь-ласка, звертайтеся за додатковою інформацією:
apena2team@gmail.com

Міністерство
захисту довкілля
та природних ресурсів
України

Дослідження виконано на замовлення
Проекту APENA2, який фінансується ЄС